

האיש שמונה השבוע לטהר את "החברה לישראל" מן השחיתות

של מיכאל צור היה מעורב יחד עימו בפרשות רבות: שוחד * זיוף

מאזנים * חיפוי על גניבות באפריקה ובסיני * האחריות להפסדי

המיליונרים של תשלובת ערד * עיסקות עם טיבור רוזנבאום

כפיילו של צור

ברר כי הפסדי החברה בגלל מעשיו מגיי עים ליותר משלושה מיליון לירות, לא היה מנוס מפטוריו אלכס הכהן. במקומו מונה ממלא-מקום, ואחריו תפס את כס המנהל דב גוטסמן, מנאמניו של מיכאל צור. אלכס הכהן ברח לבריטניה, המשך לעסוק בסחר עם אפריקה. אחרי כמה שנים, הסדיר מיכאל צור שהכהן יושלם כופר לאוצר המדינה חצי מיליון דולר, וימחלו לו על מעשיו.

כאשר נשאל יושבראש מועצת המנהלים של החברה, איזו גלעד היכן היה, ומדוע לא מנע את השחיתות, השיב כי ההנהלה לא צריכה לדעת את הבעיות השונות של החברה, ולא מטפלת בהן.

הפיתרון שנמצא עלידו ועלידי הממור נה עליו, מיכאל צור, לגבי ההפסדים, היה להשקיע בחברה כסף נוסף מכספי הממור שלה, כאשר חלק ניכר מן השותפים יוצא מן החברה בלי לשלם את ההפסדים. כתב על כך הארץ במאמר ראשי, שגינה חריפות את איזו גלעד: "משלם המיסים, שאת כספו מניחים שרים ועובדי-ציבור בדיזולוגיה על קרן הצבי, לא הרוויח את הסכום שהשקיעה הממשלה בדיזנגוף בקלות כה רבה... מה פירוש המנהלים לא ידעו? ניתן לנחש שלא ידעו על אף ההזדהות הרבות — כיוון שלא רצו לדעת". הפרשה הוחלקה בעזרת גלעד, הנאמן לצור, שהתמנה בעיקבותיה כממלא מקום קבוע של מיכאל צור בניהול המישרד, כאשר צור שוהה בחו"ל. דיזנגוף המשיך כה לעבוד עם הבנק של רוזנבאום.

כסף לזבל

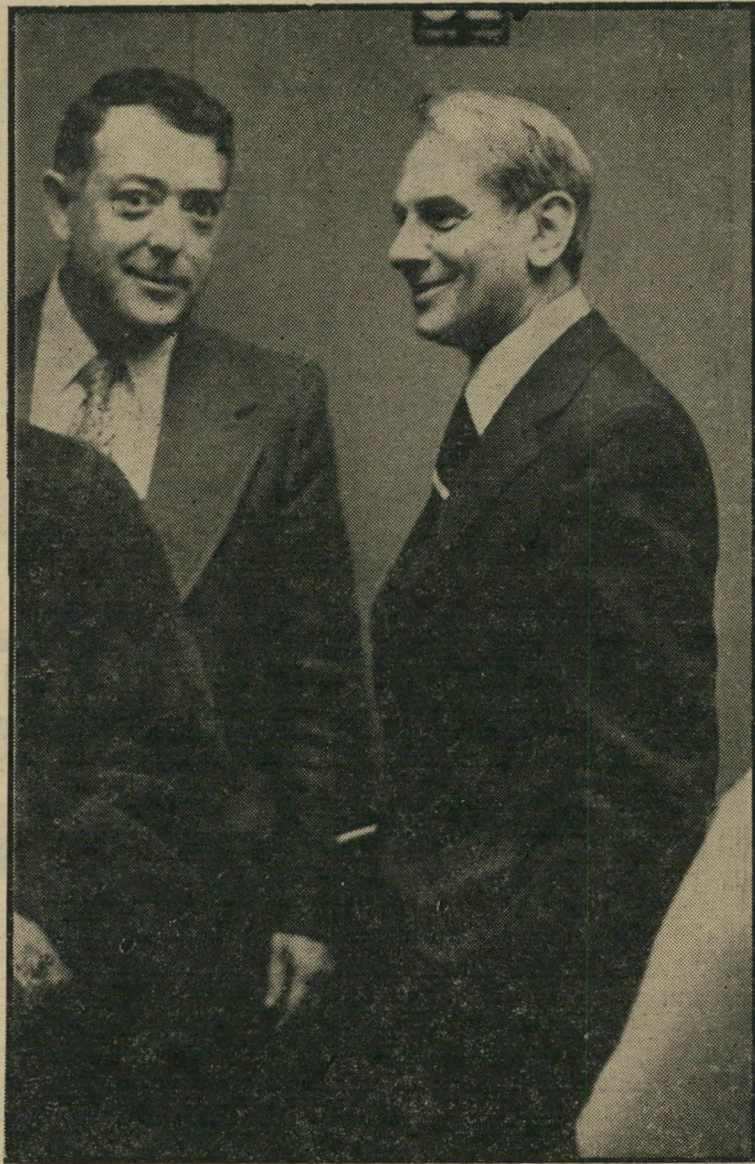
כסף שחור

ב ינואר 1966 התמנה חיים צדוק כ- שר-המיסחור והתעשייה, ומיכאל צור התפטר מתפקיד המנכ"ל. הוא הודיע כי יתמסר לניהול בתי-הדין וצ"מ. הכל היו סבורים שצדוק ימנה את גלעד במקום צור, אולם צדוק לא רצה בצור מיספר שניים. ומינה דווקא את דויד גולן, שנחשב כמתנגד לשיטות ספיר-צור, וכקרוב לגנדי בנק ישראל דאז, דויד הורוביץ. לאות מחאה התפטר גלעד מהמישרד ונתמנה במאי 1966 כמנכ"ל מישרד-הפייתות.

הוא ניהל מישרד זה כמשך ארבע שנים, ובפרק זמן זה גרם לאחת השערוריות הכלכליות הגדולות בישראל: הפסדי תשלובת ערד, בשיעור של 250 מיליון לירות.

בתוקף תפקידו כמנכ"ל עמד בראש ועד-דה שהיתה צריכה להחליט אם לקבל את הגישה של מנחם בדר, איש מפ"ם, הי מנהל הקודם של מישרד-הפיתוח, שדגל בהקמת תשלובת ערד בלי שותפים זרים, ועל בסיס תהליכים שפותחו בישראל, או לקבל את התכתיב של מיכאל צור, שדגל בהכנסת שותף אמריקאי גדול, חברת אל-איד, שתביא תהליך כימי שהיא מפתחת. כנאמנו של צור, בחר גלעד בהכנסת הי שותף.

הסוף ידוע: האמריקאים ראו בישראל שותף-נמונות לכחיתת תהיך מסיפק, שנכשל. החשקיות (המשך בעמוד 18)

שני המתחרים: איזו גלעד (מימין) ודויד גולן

הגיב בהכחשות טוטאליות. אבל מימדי הי שערוריה היו גדולים מדי.

כסף שחור

ביבשת השחורה

נ תגלה כי מנכ"ל דיזנגוף, אלכס הי כהן, השתמש בכספי החברה לתועלתו הפרטית, הקים בהם מיפעלים פרטיים בי אפריקה, ורשם את הבעלות עליהם על שמו הפרטי. כן לקח לעצמו קומיסיונים מכספי החברה, ועל העיסקות שעשה בי שמה — בדיוק כפי שעשה מיכאל צור עכשיו. לסי דברי הדו"ח על פרשת צ"מ, כשגבה קומיסיונים על מכירת אוניות הי חברה. כאשר נחשפה פרשת אלכס הכהן והתי

כת או למישרד-המיסחור והתעשייה, לגור-מים כלכליים שונים ולקבוצת פינחס רוי זנברג, זהו אותו רוזנברג שהיה, במיקרה, שותפו הפרטי של אחיו של מיכאל צור, יוסף, בחברה נתעוררה שערורייה, כאשר נתגלה כי קיבלה מידי הממשלה רשיונות ייבוא שלא ניתנו לאחרים.

כך נדרמנו בפעם הראשונה יחד השמות טיבור רוזנבאום, מיכאל צור ואיזו גלעד, בחסותו של פיני חם ספיר. גלעד הפך, בתוקף תפקידו, יושבראש מועצת-המנהלים של דיזנגוף. מנכ"ל הי חברה היה אדם בשם אלכס הכהן. הבני קאי שלה היה טיבור רוזנבאום. את תפקיד היו"ר מילא גלעד בצורה מורחב. כאשר החלו מסתגרות החוצה ידי עות המהות על מתרחש בחברה, הוא

ה ישיבה הדרמאטית הגיעה לשיי אה. הידיים הורמו. נגד מינויו של ישראל גלעד כיוורשו של מיכאל צור בי חברה לישראל: שש ידיים. בעד המינוי: שבע.

רוב מרימיהידיים לא ידעו במי הם בוחרים. האיש הוצג להם ככלכלן ישראלי צעיר ונמרץ, המקורב למימסד, בעל שם מצויין. חשוב עוד יותר: כישראלי הי מסוגל לדבר עם מנהלי החברה בצרפתית, באנגלית ואפילו בלאטינית.

אילו ידעו חברי ההנהלה במי הם בוחרים, יתכן שהיו מתעלפים. **שכן, ישראל גלעד הינו מזה שנים רבות ידיו ורעו של מיכאל צור, שותפו לניהול העסקים הנושף לים שהקים צור, האחראי להסי תרת זיופים כמאזני חברות ממי שדתיות, כדי לחפות על צור ורעיו. כאחת — גלעד חלקה את צור ככל, כודל במעשי-שחיתות, אבני הוא נופל ממנו בחכמה. כרובי איש כדלכה ביר, הוא "מיכאל צור — בי פחות פיקח".**

המישנה

של צור

י שראל גלעד (54) נולד בשם גריני שטיין בלונדון, סיים אוניברסיטה ב- עיר זו בלימודי לטינית, צרפתית והיסטוריה מודרנית. אחר כך השתלם במישר פטים, עבד כמה שנים כמפקח מסי-הכנסה בבריטניה. ב-1949 עלה ארצה, ועד שנת 1953 עבד כמפקח מסי-הכנסה בחיפה. הוא בלט בכישרונותיו ובשליטתו בשפות, עבר לתפקיד סגן נציב מסי-הכנסה, עד שנת 1958. או התמנה כסגן הממונה-על- הכנסות-המדינה, עד ששר המיסחר והתע- שיה, פינחס ספיר לקח אותו ב-1962 כי מישנה למנהל הכללי של מישרד. המנהל הכללי של המישרד היה אז מיכאל צור.

בגלל היותו אחד הפקידים הבכירים הי יחידים השולטים בשפות זרות, התמנה כאחראי ליחסיה-החוץ של המישרד. כל חור-דש-חודשיים היה נוסע לוועידות שונות בענייני מכס, ייצוא או ייבוא. תמיד התי עכב בלונדון, לרוב עצר גם בשווייץ. **האיש שנבחר השבוע להציג את החברה משערוריית טיבור רוי זנבאום — הינו ידיו ותיק של טיבור רוזנבאום.**

ידידות זו החלה ב-1963, כאשר נסע גלעד לשווייץ עם פינחס ספיר ודויד גולן. גולן, הממלא אף הוא תפקיד בסיפור הי שבוע, כמתחרהו של גלעד על ירושת צור — היה אז מישנה למנכ"ל מישרד- המיסחור והתעשייה, לצדו של גלעד, ובי אותו מעמד.

בשווייץ הכיר ספיר את גלעד ליהודים ולשווייצים, ובייחוד לטיבור רוזנברג באום ביקש לו להפוך את הבנק הבינ-לאומי לאשראי שלו למכשיר-מיומן לי יצאות-אפריקה. בכך עור לו מיכאל צור, והיתה דרושה לו עזרתו של גלעד. כי באותם הימים יסד צור חברות ממי שלחיות שונות להרחבת הסחר הישראלי עם היבשת השחורה. אחת החברות ש- עמדו לרשות הממשלה איתה חברה והיקה בשם דיזנגוף מערב אפריקה, שחיתה שיי